Published and distributed under permit (No. 556) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of New York, N. Y. — By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto . . . $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily in the United States:

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. Telephone: CORTLANDT 4687.

NO. 215. — ŠTEV. 215. NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 13, 1918. — PETEK, 13. SEPTEMBRA, 1918. VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Lloyd Georgov govor

V SVOJEM GOVORU V MANCHESTER JE IZJAVIL ANGLEŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK, DA JE ZMAGA SEDAJ GOTOVA. VSTANOVITI SE MORA TRAJEN MIR IN KAZNOVATI VLADARJE NEMČIJE. — POGODBA NE SME BITI PRERADIKALNA IN NE PREZMERNA.

Manchester, Anglija, 12. sept. "Nobena druga stvar kot srčna kap na strani angleškega naroda ne more preprečiti dosego resnične zmage" — je rekel danes min. predsednik Lloyd George v svojem tukajšnem govoru.

Ministrski predsednik je izjavil, da so bile angleške izgube pri zadnji ofenzivi v Franciji le ena petina onih iz leta 1916.

Lloyd George je rekel nadalje, da je z vsem srcem za ligo narodov in da se je dejanski že pričelo tako ligo. Rekel je, da je angleško cesarstvo liga prostih narodov in da so zavezniške dežele, ki se bore sedaj za mednarodno pravo v isti meri liga prostih narodov.

— Da končamo vse vojne — je rekel min. predsednik — moramo naložiti svojim sovražnikom trajen mir. Mora se ne le poraziti prusko vojaško moč, temveč mora Nemčija sama spoznati in žnjo vred nemški narod, da so njegovi vladarji kršili postave človečanstva in da ga pruska moč ne more obvarovati kazni.

— To mora biti zadnja vojna — je rekel George. — Ne dajmo se zavesti v domnevanje, da bi bila vstanovitev Lige narodov brez moči samaposebi varstvo proti svetovni katastrofi. Liga narodov s zmagoslavno prusko vojaško silo bi bila liga, med lisico in gosmi, med eno lisico in številnimi gosmi. Število gosibi se pa hitro zmanjšalo.

Nadalje je rekel min. predsednik:

— Mi ne bomo niti sprejeli za same zase niti naložili svojim sovražnikom brest-listovske mirovne pogodbe.

Lloyd George je rekel, da je edini varni temelj za ligo narodov zmaga zaveznikov. Mir mora biti tak, da bo odgovarjal zdravemu razumu in zavesti narodov. V celoti pa ga ne smejo diktirati ekstremisti na tejali oni strani.

— Mi ne smemo dovoliti, da bi nam boljševiki silili mir, ki bi bil poniževalen in nečasten za narodno zastavo in potom katerega bi bila obnovitev grozote te vojne neizogibna. Kakor hitro se bo zagotovilo zadovoljiv mir, bomo lahko šli s čisto vestjo na delo k zgraditvi novega sveta.

— Poročila so izvanredno ugodna — je rekel. — Mi gremo sedaj skozi doig predor ter nismo še na koncu potovanja. Treba ješe splezati po par strminah. Mogoče bo v tem predoru zelo temno, a razdalja je le še kratka sedaj, ko je najhujše pri kraju.

Lloyd George je imel svoj nagovor ob neki mestni slavnosti radi katere je prišel. Prebivalstvo ga je živahno pozdravilo, ko se je vozil po cestah ter napolnilo hipodrom, kjer je imel govor.

Ministrski predsednik je pripomnil, da se je slednjič mudil tukaj v juniju leta 1915, ko je pozval strokovne delavce, naj se organizirajo za vojno.

Oficijelna poročila

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 12. septembra Dnevno. — Severno od Ailette je imel neki naval francoskih čet za posledico, da se je privedlo nazaj veliko jetnikov. Artilerijska akcija se je vršila v okrajih Rheims in Prosnes. Zavrnilo se je dva napada sovražnika, katera se je vprizorilo v Champagne in v Vogezih.

Angleško poročilo.

London, Anglija, 12. septembra. Nočno. — Danes zjutraj smo uspešno nadaljevali s svojimi operacijami v Havrincourt sektorju in to kljub neugodnemu vremenu.

Angleške čete so napadle in zavzele Trescault ter stare angleške zakopne črte iztočno in severno od tega kraja. Na desnem krilu so novozelandske čete napredovale iztočno od Gouzeaucourt gozda ter premagale obupen odpor neke nemške lovske divizije.

Pri Havrincourt je 62. divizija drugič napadla na istem ozemlju in sicer z istim uspehom. Nadaljne angleške čete so vprizorile napad preko Canal du Nord, severno od Havrincourt. Po ostrih bojih so naše čete zavzele vas, skupno z delom Hindenburgove črte med vasjo in kanalom.

Severno od Bapaume-Cambrai ceste so lancaširske čete dovršile zavzetje Moevres.

Pri teh operacijah nam je padlo v roke krog tisoč jetnikov.

Na severnem delu fronte smo danes nadalje napredovali južno od La Basse kanala in severo-zapadno od Armentieres.

Dnevno poročilo. — Včeraj so naše čete zavzele Attilly, Vermand in Vendelles in tekom noči so napredovale na zapadnem robu Holnon gozda.

Angleške čete so včeraj izvedle uspešne krajevne operacije v Havrincourt in Moevres sektorjih ter premagale precejšen sovražni odpor. Naše čete so prekoračile Canal du Nord severo-zapadno od Havrincourt ter se nastanile na desnem bregu kanala, iztočno in severno od Moevres.

Tekom noči so naše čete napadle in zavzele močno utrjeno postojanko, znano kot železniški trikot, južno-zapadno od La Bassee. V roke jim je padlo veliko jetnikov in strojnih pušk.

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 12. septembra. Dnevno. — Zavrnilo se je delne napade severo-iztočno od Dixschoote ter napredovanje sovražnika v bližini Armentieres in ob La Bassee kanalu.

Na bojni fronti so se v pokrajini Arras tekom dneva infanterijski spopadi, katere je spremljal močan artilernjski ogenj, razvili v veliko bitko pred našimi črtami. Na večer so se vršili ostri artilerijski dvoboji na cestah iz Arras in Peronne v Cambrai. Angleški napadi, katere se je vprizorilo ob večernem mraku na sektorju Marquion-Havrincourt, so bili ustavljeni pred našo črto.

Med Ailette in Aisne se je na večer povečal ogenj artilerije. Infanterijska delavnosa v tem okraju je bila omejena na spopade v prednjih vrstah. Na višinah severo-iztočno od Fresnes se je zavrnilo delne napade Francozov. Vršili so se uspešni poizvedovalni spopadi na lotarinški fronti in v Vogezih.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 12. septembra. Potom uspešnega napada na Tomoroca višini v Albaniji smo se polastili na nekaterih točkah pozicij sovražnika.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Revolta v Petrogradu

Prebivalstvo se je pridružilo kmetom. — Cestni boji. — Angleški in francoski podaniki.

London, Anglija, 12. sept. — Ruski kmetje, o katerih je bilo pred par dnevi poročano, da so se vprli boljševikom, so dospeli v Petrograd. Neko poročilo iz Kodaja naznanja, da se je tem kmetom pridružila velika večina prebivalstva.

Po mestu se vrše vroči boji. Na več krajih je izbruhnil požar.

Stockholm, Švedsko, 12. sept. — V Petrogradu so aretirali 11 Angležev in 11 Francozov, ter jih zaprli v trdnjavo sv. Petra in Pavla. Tozadevna vest je vsebovana v brzojavki, ki je dospela danes iz ruskega glavnega mesta.

Iz Moskve poročajo, da so stvorile bele garde fronto v Arzamas okraju v ruski provinciji Nižnji Novgorod.

V tej guberniji se je pridružilo šest provinc protiboljševiškemu gibanju. Kmetje v provinci Kasan se oborožujejo proti boljševikom. Sovjetska vlada je storila baje vse potrebno, da ta punt zatre.

Arhangelsk, Rusija, 12. sept. — Danes je zopet prišla na svoje mesto Čajkovskijeva vlada, ki je bila pred kratkim strmoglavljena. To se je zgodilo po konferenci zavezniških zastopnikov in čajkovskijeve vlade.

Washington, D. C., 12. sept. — Danes je dobil državni department poročilo o strmoglavljenju Čajkovskijeve vlade. Uradniki so prepričani, da se kaj takega prav lahko pripeti, dokler ne bo vstanovljena splošna ruska vlada.

Čajkovski je bil s šesterimi člani svoje vlade strmoglavljen dne 8. septembra. Vlado je prevzela skupina sovjetnih članov, katerim se je posrečilo zavzeti nek otok v bližini pristanišča Arhangelsk.

Zastopniki zaveznikov so bili prepričani, da je Čajkovskijeva vlada zasledovala dobro politiko in da je bila v vseh ozirih na svojem mestu.

Nemčija še vedno veruje v U-čolne.

Amsterdam, Holandsko, 12. septembra. — Admiral von Scheer, načelnik nemškega admiralitetnega štaba, je baje rekel tekom nekega govora:

— Lahko rečete deželi z mirno vestjo, da ne dvomim niti za trenutek, da bomo spravili Anglijo na kolena z vojevanjem s podmorskimi čolni. Edino to je, da se nočem vezati na definitiven datum.

Slab uspeh.

Tekom velikega pogona, katerega se je vprizorilo v New Yorku za onimi, ki niso zadostili svojim dolžnostim glede prvega drafta in tekom katerega je bilo aretiranih nekako 60.000 oseb, se je dobilo le 199 ljudi, ki so bili resnično krivi in katere še je takoj utaknilo v armado.

Pod vodstvom Pershinga.

Pariz, Francija, 12. septembra. Prvo veliko ameriško ofenzivo, ki se je pričela danes zjutraj med rekama Meuse in Mosel, je osebno vodil general Pershing ter so jo izvedli izključno ameriški častniki in vojaki.

To je bila prva izključno ameriška operacija večjega značaja na zapadni fronti.

Lloyd George bolan.

Manchester, Anglija, 12. sept. — Pozno ponoči je bilo objavljeno, da je ministrski predsednik Lloyd George zbolel ter da ima mrzlico.

St. Mihael padel

Mesto St. Mihiel je padlo v roke Francozov, ko so sledili Amerikancem v boj.

Z ameriško armado v Franciji 13. septembra. — Ameriška armada v Franciji je vprizorila včeraj svoj prvi veliki naval. Potom udarcev na obeh straneh St. Mihiel klina, južno-iztočno od Verduna, so Amerikanci hitro napredovali. V prvih urah napada se je zdrobilo oprijem sovražnika na veliko skupino utrdb, katerega je vzdržal skozi štiri leta.

Ameriška prva armada, pod direktnim poveljstvom generala Pershinga, je napadla sovražnika na fronti dvajsetih milj ter ga vrgla nazaj za pet milj.

Na fronti severno od St. Mihiel so Amerikanci in Francozi potisnili nazaj sovražno črto in sicer v razdalji osmih milj ter prišli naprej za dve milji, kljub velikanskemu odporu sovražnika. Na ostrini klina se je zavzelo mesto St. Mihiel.

Amerikanci so udarili naprej po štirih urah strašnih artilerijskih priprav.

Francozi naskakujejo sedaj Rimski fort, ki se nahaja v rokah Nemcev.

Italijani mrejo v Avstriji.

Pariz, Francija, 12. sept. — V avstrijskih jetniških taboriščih umre vsak teden do trideset tisoč italjanskih jetnikov. Tozadevno ugotovilo je podal nek uradnik Rdečega Križa, ki je prišel iz Švice v Pariz. Pred kratkim so se vršila glede jetnikov pogajanja med Avstrijo in Italijo. Posledica teh pogajanj je bila, da se je vrnilo par sto italijanskih jetnikov iz Avstrije preko Švice v Italijo.

Skoraj vsi so bolehali na jetiki. Bili so tako slabi, da niso mogli razen čiste juhe ničesar drugega zavžiti.

Nemška obrambna črta.

Pariz, Francija, 12. sept. — Marcel Hantin pravi v Echo de Paris, da utrjujejo Nemci svojo obrambno črto med Antverpom in Metzom. Nadeli so ji ime Parsifalova črta.

V članku je tudi rečeno, da so začeli Nemci pripravljati antverpske utrdbe.

Nesreča.

Osemletni deček Alfonso Rudolph je šel s svojimi malimi prijatelji v gozd pri Tottonville, S. I. Ob poti je ležala električna žica, katero je namenoma prijel. Bil je namestu mrtev, kajti žica je bila napolnjena z elektriko. Pred par dnevi se je bila utrgala in je padla na zemljo.

Nemci se upirajo

Nemški vojaki ne marajo iti na fronto. — V Berlinu se je uprlo 25 tisoč mož. — Zakopi ob nizozemski meji.

Haag, Nizozemsko, 12. sept. — Poročevalec newyorškega lista "Times" ima neovrgljive dokaze, da se je pred dvema tednoma uprlo v Berlinu 25 tisoč vojakov, ki so bili na dopustu, in se niso hoteli vrniti na zapadno fronto. Vsled tega zdaj ni dovoljeno niti vojakom, niti častnikom preživeti dopust v Berilnu.

"Timesov" poročevalec tudi pravi, da je izvedel iz tajnih poročil, ki kažejo, da kopljejo Nemci ob nizozemsko-belgijski meji zakopni sistem, ki je obrnjen na znotraj. Zakope kopljejo zategadelj, da se prepreči Nemcem prehod čez mejo v Belgijo za slučaj, da bo treba Belgijo izprazniti. Dovoljeno je bilo, da se obvestijo nemške armade do teh zakopih, da bi sami opustili morebitno nameno pobegniti čez mejo.

"Vojna ne more trajati več dolgo, kajti nemški vojaki se ne bodo hoteli bojevati. Nekateri polki se že niso hoteli več vrniti na fronto; drugi pa se nočejo bojevati na fronti, rekoč, da se rajše puste ujeti, kakor pa ubiti."

Tako se je izjavil proti Timesovemu poročevalcu nek nizozemski zdravnik, ki se je vrnil iz Nemčije.

To poročilo samo potrjuje druga poročila, katera so prinesli nekatere osebe pred kratkim iz Nemčije in ki krožijo po Nizozemskem, ki se pa morajo sprejeti z rezervo, kajti mogoče je, da so ta poročila namenjena za tuje dežele kot del mirovne ofenzive.

"Armada se nahaja v strašnem stanju potrtosti, kakor so tudi civilisti doma, ki nič več ne vrjamejo v oficijelna poročila", je rekel isti zdravnik.

Tudi vojaki na belgijsko-nizozemski meji se nahajajo v žalostnem položaju potrtosti ter prosijo prebivalce ob meji, da jim naj pošljejo civilno obleko, da morejo pobegniti.

Ta potrtost se kaže v govorih in člankih v časopisih, medtem ko je Freytag-Lotaringhoven imel navdušen govor, v katerem je zatrjeval, da položaj ni tako kritičen kot v času vpada v Vzhodno Prusijo in Galicijo, ali pa za časa bitke ob Marni.

"Koelnische Zeitung" prinaša dolg članek pod naslovom "Obvladanje samega sebe". Sredi najljutejših bojev na zapadu, se mora narod zavedati, da vodi Nemčija obrambno vojno — pravi ta list — in da sovražnik hoče uničiti Nemčijo politično in ekonomno, tako da ne bo več obstojala kot velesila.

"Odgovorni državniki entente niso defintivno zavrgli uničevalne volje, katero je predsednik Wilson v decembru 1917 jasno in odločno oznanil", pravi list in trdi, da je Wilson rekel, da mora biti današnja Nemčija izključena iz zveze z drugimi narodi. List trdi, da takih idej ni bilo v Nemčiji ob času, ko je Nemčija stala na vrhuncu svojih vojaških uspehov. In celo na višini ofenzive, da je Nemčija vodila samo denfenzivno vojno.

"Trdna volja obvladanja samega sebe, ki je dozdaj premagala najtežje vojaške in ekonomske razmere, bo še nadalje varovala nemško zemljo."

Amerikanci so pospravili nemško žito.

Z ameriško armado v Franciji, 11. sept. — Ass. Press. — Zelenjava in sočivje, katero so sejali in sadili Francozi, obdelali Nemci in pospravili Amerikanci, se servira mnogim ameriškim vojakom v okrajih južno od Fismes in Vesle. Ko so Amerikanci prodrli severno od Marne, so našli cele njive fižola, solate, korenja, krompirja in drugih pridelkov, ki so samo čakali, da se jih pospravi, ... vojna.

Kajzerjev govor

KAJZER JE POVEDAL KRUPPOVIM DELAVCEM, DA JE NAJVIŠJI VOJNI GOSPOD IN DA JE NEMČIJA NEPREMAGLJIVA. — ZAMAHNIL JE TUDI Z OLJČNO VEJICO. — UDARIL JE PO ZAVEZNIKIH TER JIMNAPRTIL VSO KRIVDO. — ŠE VEDNO SE SKLICUJE NA BOGA.

Amsterdam, Nizozemsko, 12 septembra. — Pred municijskimi delavci v Krupovih napravah v Essenu je imel kajzer govor, v katerem je rekel med drugim tudi naslednje:

— Vsakdo izmed vas, v najbolj oddaljenem kotu domovine ve, da nisem pustil nobenega kamna neobrnjenega, da skrajšam vojno, za vas in vaš narod in za celo civilizirano Evropo. V decembru leta 1916 sem predložil sovražni javnosti jasno mirovno ponudbo v imenu nemškega cesarstva in svojih zaveznikov. Odgovor je obstajal v roganju, zasmehovanju in zaničevanju.

On tam zgoraj pozna moj čut odgovornosti. Ponovno tekom preteklih meseev so odgovorni voditelji cesarske vlade jasno dali razumeti vsakemu, ki je želel razumeti, da smo vsak čas pripravljeni ponuditi roko v spravo.

Da se sklene mir, je treba dveh. Če je eden nevoljan, ne more drugi ničesar, razven če se strmoglavi prvega. Vsled tega stojimo pred absolutno voljo sovražnika, da nas uniči. Proti tej uničevalni volji moramo staviti svojo absolutno voljo, da si ohranimo svojo eksistenco.

Naša junaška armada tam zunaj, vam je pokazala to voljo z dejanji. V napadu in v umikanju, vzakopih in odprtih bojih je edina stvar, ki velja sedaj, ta, da izgubi sovražnik kolikor mogoče. To se je zgodilo ter se dogaja še vedno.

Naša smrt izivajoča mornarica je istotako dokazala to. Porazila je sovražnika pri Skageraku kljub njegovi premoči. Naši podmorski čolni nalik črvom glodajo obisti sovražnika v večji meri kot hoče sovražnik to priznati. Čeprav po mnenju številnih izmed vas vse to traja predolgo, se mora vsak Nemec in vsaka Nemka zavedati, da se borimo in trpimo za obstoj in da moramo napeti vse sile, da svojo obrambo, ne le potom dela temveč tudi potom mišljenja našega naroda.

Številni izmed vas so se tekom te dolge vojne gotovo vpraševali: Kako je prišla ta stvar? — Zakaj smo se morali podvreči taki stvari po štiridesetih letih miru? Mislim, da je to vprašanje, ki je vredno odgovora in na katero se mora odgovoriti za bodočnost, za naše otroke in vnuke.

Dolgo sem razmšiljal o tem ter prišel do naslednjega zaključka:

Vtem svetu pride do spopada med dobrim in zlim. Na ta način je uredil stvari oni zgoraj. Vstanovil je da in ne. Ne pomenja duha v dvomih, dočim pomenja da vstvarjajočega duha. Ne pesimista stoji proti da optimista. Ne nevernika proti da branitelja vere. Da nebes proti ne pekla.

Priznali boste, da imam prav, če opišem to vojno kot proizvod velikega zanikanja. Če me vprašate, kaj je to zanikanje, vam rečem, da je to zanikanje pravice nemškega naroda do obstoja. To je zanikanje vse naše kulture, zanikanje vseh naših uspehov in vsega našega dela.

Nemški narod je bil priden, razborit, poln domišljije na vseh poljih. Delal je s telesom in dušo. Bili pa so narodi, ki niso hoteli delati temveč počivati na svojih lavorikah. To so bili naši sovražniki.

Prišli smo jim blizo vsled svojega vstrajnega dela in razvoja naše industrije, znanosti in umetnosti; potom svoje ljudske vzgoje in socijalne zakonodaje. Vsled tega je naš narod uspeval in nato je prišla zavist.

Zavist je dovedla naše sovražnike do boja in nad nas je prišla vojna.

Vse je odvisno sedaj od našega končnega napora. Vse je na tehtnici in ker ve sovražnik, ker ima največji rešpekt pred nemško armado, ker vidi, da ne more premagati naše armade in mornarice, nas poskuša premagati z notranjim sporom ter nas oslabiti z lažnjivimi poročili.

Ta poročila ne izvirajo iz nemškega naroda temveč so umetni proizvodi. Kdorkoli pa prisluškuje takim poročilom greši proti domovini. On je izdajalec ter vreden težke kazni in naj je grof ali navaden delavec. Zelo dobro vem, da mi bo vsak pritrdil v tej zadevi. Vrjemite mi, da mi ni lahko nositi danzadnem vso skrb in odgovornosa za narod 70 milijonov ter opazovati več kot štiri leta vse težkoče in vedno rastoče zadrege naroda.

Le ozrite se na ta štiri leta vojne. Kaki neizmerni uspehi leže za nami! Pol sveta je vstalo proti nam in našim zvestim zaveznikom in sedaj smo sklenili mir z Rusijo in Rumunsko. Srbija in Črnagora sta uničeni.

Le na zapadu se še borimo. In ali si morete misliti, da nas bo tam dobri Bog zapustil v zadnjem trenutku?

Sramovati bi se morali malodušnosti, ki se nas loti, če verujemo takim poročilom.

Iz dejstev, katera ste sami doživeli, izkujte trdno vero v bodočnost svoje domovine.

Pershingovo poročilo.

Washington, D. C., 12. sept. — General Pershing je poslal nocoj vojnemu departementu sledeče poročilo:

Glavni stan ameriške ekspedicijske armade, 12. sept. 1918. — Danes zjutraj so naše čete, ki operirajo v okolici Mihiela, znatno napredovale. Zaeno z francoskimi četami so zlomile sovražniški odpor ter so na par točkah napredovale za pet milj.

Pri tem svojem napredovanju smo vjeli 8000 nemških vojakov. Operacije se neprestano nadaljujejo.

Nemški zločini.

Pariz, Francija, 11 sept. — Francoska vlada se je odločila, da bo izročila mednarodnemu odboru, v katerem bodo zastopane vse ententne zaveznice, avtentične podatke o vseh kršenjih mednarodne prava, katere so zagrešili Nemci na zapadni fronti.

"Blagri" habsburške vlade.

Amsterdam, Holandsko, 12. septembra. — Baron Hussarek, avstrijski ministrski predsednik, je v nekem govoru, ki ga je imel pred nemškimi žurnalisti, ki se mude sedaj na Dunaju, izjavil naslednje:

— Pod slavnim žezlom Habsburžanov skozi stoletja je postala Avstrija država moči, ki ji bo omogočila postaviti se po robu vsakemu žaljivemu geslu, izgnati in premagati nosilce bolezni ter nuditi močan odpor proti vsem poskusom, da se jo razbije in naj pridejo poskusi od katerekoli strani.

Ameriški ranjenci.

Washington, D. C., 12. sept. — Tekom tedna, ki se je končal s 6. septembrom se je vrnilo v Zdruene države 447 bolnih oziroma ranjenih ameriških vojakov. Poslali so jih v razne bolnišnice, kjer so v dobri zdravniški oskrbi.

"GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Slovenian Daily.)
Owned and published by the (a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.50	Za celo leto za mesto New York	$5.00
Za pol leta	2.00	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St. New York City
Telefon: 2876 Cortlandt.

Odgovor na dopis

Dobili smo sledeče pismo iz Bear Creeka, Mont.:

Dovolite, da tudi jaz nekoliko izpregovorim v zadevi, tičoče se S. R. Z. in S. N. Z. Po mojem mnenju je za današnje čase bolj prikladna republikanska oblika vlade kot pa monarhistična in tudi večina slovenskega naroda to in onkraj morja je bolj nagnjena republiki kot monarhiji, seveda z nekolikimi izjemami. Sumljivo se mi vendarle zdi dejstvo, namreč, da S. N. Z. nima nobenega programa in da hoče "samo združenje" jugoslovanskih narodov. To bi se še nekako "prežvečilo", da bi ne bilo Krfske deklaracije, proti kateri ni imela S. N. Z. nikoli nobenega protesta, pač pa vedno napada S. R. Z., najbolj pa češteva Kristana. Na svojih shodih nikoli ne omenja o kaki deklaraciji, ter njene cilje skrbno prikriva. Iz teh razlogov se meni zdi, da je S. N. Z. — seve ne zborovalci, ker oni ne vedo zakaj gre, ampak nje voditelji — za srbskega kralja, oziroma monarhijo. Pravijo nadalje, da se bo pustilo narodu svobodno voljo izbirati ali hoče republiko ali pa monarhijo.

To se kaj čudno glasi, ko je že sedaj v Ameriki, v svobodni republiki tako strašno napadanje proti jugoslovanski republiki. Kristanu in organizatorjem S. R. Z. očitajo, da so proti združenju Jugoslovanov?! Mari so oni isti ki podirajo, ker ako bi bili pravični, bi ne pisali in govorili vedno da republika ni mogoča!? Kaj pa je torej mogoče? Nekakšna vlada mora biti v Jugoslaviji! Ali bo brez vlade? Slovenski častiti gospodje na ta način kažejo narod zelo v slabi luči, ko "sumijo" da ni zrel za republiko, pač bi ga pa najraje spravili z dežja pod kap! Vsaj tako stvar izgleda, samo da sebi zasigurajo privilegije. — Vem dobro, čemu in zakaj toliko pisarenja proti S. R. Z., čemu zmerjanje z boljšivizmom itd. Slovenski frakarji niso bili še nikoli za delavca, pač pa so se vedno in povsod kazali delavcem nasprotne. Zato ta boj, ker se bojijo, da bi imel v bodoči republiki tudi delavec "kakšno besedo izpregovoriti". Odtod ta nemogočnost jugoslovanske republike!? Toliko na znanje gospodi okoli S. N. Z.

S spoštovanjem

George Gornik.

Ker nam stavi rojak George Gornik v svojem pismu tudi par vprašanj, se nam zdi potrebno odgovoriti na vsa njegova izvajanja, da mu bo cela stvar malo bolj jasna in da nam bo pritrdil, če ni preveč zagrizen in preveč zaverovan v besede, katere je slišal samo z ene strani.

Rojak pravi, da je za današnje čase bolj prikladna republika kot pa monarhija ter da je tudi narod v stari domovini bolj vnet za republiko kot za monarhijo.

Nam se zdi, da je cilj vsakega naroda svoboda, resnična svoboda, katere mu ne sme nihče kratiti. Slovenci smo odločni nasprotniki monarhije. Zakaj pa? — Zato, ker smo morali v avstrijski monarhiji toliko pretrpeti, da je bila slednjič naša želja iznebiti se je enkrat za vselej in na kak drugačen način uravnati bodoči tek našega življenja.

Slovenci, ki gledajo skozi avstrijske naočnike, še vedno mislijo, da je dežela, kateri vlada kralj ali cesar, vir vsega prokletstva in da se v deželah brez kraljevega veličanstva cedita mleko in med.

Kaj je Anglija? — Anglija ima kralja, toda volja angleškega kralja je podrejena volji angleškega ljudstva oziroma njegovih zastopnikov. Če kralj kaj sklene, pa pravi narod "nak!" se ne izvrši. Če pa narod kaj sklene in pravi kralj "nak!" se pa vseeno izvrši kljub prepovedi kralja.

To je samo en primer, koliko besede ima kralj v demokratičnih monarhijah.

Vzemimo ja Rusijo, ki je sedaj brez carja in kralja, kateri vladajo prenapeti socijalisti. — Kaj je v Rusiji? — Morda svoboda, morda je red?— Volja naroda ne pride vpoštev. — Tam gospodari volja onih, katerih vlada ni narodna, ni iz naroda in ni za narod. V enem letu boljševiške vlade je Rusija brez carja več pretrpela kot vsa prejšnja leta pod carjem, ki pa nota bene, ni bil demokratičen vladar.

Gospodu dopisniku se zdi sumljivo, da S. N. nima pravzaprav nobenega programa in da hoče samo združenje jugoslovanskih narodov.

Najbrže ni dobro informiran, kajti S. N. Z. ima program in sicer lep program, ki je bil soglasno sprejet na clevelandski konvenciji meseca aprila letošnjega leta. Nadalje pristavlja, da bi se to še nekako "prežvečilo", če bi ne bilo Krfske deklaracije.

Povemo mu, da je združenje Jugoslovanov največja potreba, da je treba za to združenje bolj agitirati kot pa za republiko ali za monarhijo. Ce nam je usoda naklonila, da bomo kaj dosegli, bomo dosegli le kot združeni Jugoslovani, ne pa kot Kraševci, Primorci, Dalmatinci, pravoslavni Hrvati ali katoliški Srbi.

Zavezniki imajo preveč dela, da bi se brigali za vsakega posameznika, in iz dna srca jim moramo biti hvaležni, če so se zavzeli za ves jugoslovanski narod, ki jim nikoli ne bo prinesel toliko dobička, kolikor so oni samo dozdaj žrtvovali zanj.

Vzemimo naprimer narod, živeč v severnem delu avstrijske monarhije, ki je pred kratkim sprejel iz rok zaveznikov prostost. To so Čeho-Slovaki. Med češkim in slovaškim jezikom so precejšnje razlike Čehi imajo svojo literaturo in Slovaki svojo. In nadalje se dele Čehi v razne podskupine. V Moravane, Šlezijske eČhe in druge. In tudi Slovaki imajo po raznih krajih razna imena, pa ni dosedaj še nikomur prišlo na misel, da bi se v javnosti izdajal za Moravana ali Gorjana, pač pa le za Čeha ali Slovaka oziroma člana edinstvenega naroda čeho-slovaškega.

Čehi so bili vajeni tega že prej. — Že davno pred vojno so bili prepričani, da morejo le kot enota kaj doseči in kot enota so tudi dosegli uspeh, katerega je zamogel začetkom vojne le malokdo slutiti: zavezniki so jih priznali kot zavezniški prijateljski narod ter jim obljubili vso mogočo materijalno in financijelno podporo.

Mi, dragi gospod Gornik, pa še nismo na tako dobrem stališču kot so Čehi in vsled tega si je nadala S. N. Z. nalogo prepričevati Slovence, da so člani velikega jugoslovanskega naroda ter da so pred svetom Jugoslovani in doma Slovenci. S. N. Z. si je vzela za glavni cilj ono, kar je najbolj potrebno.

Če se bo posrečilo gospodu Gorniku to "prežveči" bo zadostil vsemu, kar zahteva zeenkrat narod od njega.

Med Slovensko Narodno Zvezo in Slovenskim Republičanskim Združenjem vlada velika razlika.

Slovenska Naroda Zveza dela zaeno z Jugoslovanskim Narodnim Svetom in Jugoslovanskim Odborom v Londonu na to, da se jugoslovanski narod, to je Slovenci, Hrvati in Srbi, čimprej oproste Avstrije ter da se mu da prilika, da bo sam odločal o svoji bodoči usodi.

Slovensko Republikansko Združenje pa ne išče poti in sredstev, da bi pripomoglo Jugoslovanom izpod Avstrije, ampak zahteva federativno republiko v slučaju, da bo jugoslovanski narod oproščen.

Jugoslovane lahko primerjamo jetniku, katerega straži avstrijski žandar, ki mu z bajonetom v roki brani pot v svobodo.

Slovenska Narodna Zveza mu hoče odpreti vrata ječe ter mu pokazati pot v svobodo. Kam se bo obrnil, ko bo enkrat prost in svoboden, bo od njega odvisno.

Če bo v svobodi zopet zahrepenel po ječi in rinil nazaj vanjo, je njegova stvar, in mi v tem slučaju ne bomo občutili napram njemu ničesar drugega kot globoko pomilovanje.

Če bo hotel pa v miru in neodvisnosti živeti svoje bodoče dnove, mu bomo vedno na strani ter ga podpirali z vsemi svojimi močmi.

Slovensko Republičansko Združenje se pa čisto nič ne briga, če je ta jetnik v ječi in koliko časa bo v ječi, ampak mu že naprej kroji obleko svobodnega človeka. Na lepi in ravni cesti mu nudi roko v pomoč ter se ne briga, če bo brez pomoči omagal na klancu.

V tem obstoji torej tista velika razlika med nami in onimi, katerih pristaš ste.

Prva je osvoboditev, potem šele izbira med republiko in monarhijo.

Če ne bo osvoboditve, ne bo prve ne druge, pač pa le črna sužnost, v katero ne bo prisvetil noben žarek upanja in odrešenja.

Ne, Jugosilavija ne bo brez vlade. Kakšna bo ta vlada, ne vemo in ne smemo predpisovati.

Določil jo bo oni, ki bo imel pravico za to.

Pravico bo pa imel slovenski, hrvaški in srbski narod v domovini, — ne pa S. N. Z. in ne S. R. Z.

Ko bo jugoslovanski narod prost, oproščen svoje zatiralke Avstrije, bo izbral na podlagi svojih trdih izkušenj tisto, kar mu bo najbolj prijalo. Če bo pa kljub prepričevanju, kljub prijateljskim nasvetom in lepim besedam krenil iz dežja pod kap, naj si posledice samemu sebi pripiše.

Glede zadnjega stavka se pa le pomirite, gospod Gornik. Na narodnem zborovanju, ki bo v slučaju oprostitve izpod Avstro-Ogrske, določevalo bodočo vlado Jugoslavije, bodo imeli prvo besedo delavci in kmetje. Frakarjev se nam ni potreba bati. Med nami v Ameriki jih ni, oni, ki so bili v starem kraju in so nam delali sramoto, so pa že takoj po začetku vojne stopili v službo cesarsko-kraljeve avstrijske vlade in jih bo doletela dvomljiva čast, da bodo peli miserere ob njenem pogrebu. Sedaj so doma le delavci za narodno stvar, za svoj najvišji cilj, za osvobojenje izpod Avstrije.

V teh pomembnih in resnih časih se ne delimo več med tiste, ki imajo suknjo s škrici in v ljudi z žuljavimi rokami. Sedaj se delimo le v one, ki so za svobodo jugoslovanskega naroda in v tiste, ki so za njihovo suženjstvo.

Naš zastopnik pred svetom je Jugoslovanski Odbor. Zastopa nas dobro in pošteno. Za vsa svoja dela je odgovoren narodu. S člani srbske vlade je podpisal Krfsko deklaracijo. Ta deklaracija čaka še sankcije oziroma potrditve naroda v stari domovini. Če jo bo potrdil, bo veljavna za bodoče čase, če jo bo zavrgel, bo ostala v arhivu kot zgodovinski dokument.

Jugoslovanski Odbor je sklenil nadalje z italjansko vlado pogodbo, da ne sme vzeti po vojni Italija niti koščka slovenske zemlje. To pogodbo sta podpisala predsednik Jugoslovanskega Odbora dr. Trumbić in italjanski ministrski predsednik Orlando.

Če bi Jugoslovanski Odbor ne storil ničesar več kot to, zasluži v polni meri naše popolno priznanje.

Ni več daleč čas, ko nas bodo priznali zavezniki za svoj prijateljski oziroma zavezniški narod in nam s posredovanjem Jugoslovanskega Odbora odprli pot ječe, v kateri smo skoraj izkrvaveli.

Šele tedaj bo na vrsti točka: "Republika ali monarhija", nikakor pa ne sedaj.

Varčevalno železo.

Električno železo bo varovalo moško moč kot ne more nobena druga stvar.
Toplota, katero izvaja, je popolnoma primerna delu, katerega vrši. Posebni ogrejevalni viri ne napravljajo neudobnega prostora, kjer se lika in tudi železo samo ne povečuje toplote.
Varčuj z ljudmi, povečaj njih proizvode s tem modernim železom. Naš najbližji izložbeni prostor bo takoj izvršil vaše naročilo.

The New York Edison Company
At Your Service
Glavni urad: Irving Place in 15. cesta.
Podružnice izložbenih prostorov za javno udobnost.
424 Broadway, 126 Delancey Street | 10 Irving Place, 124 West 42d Street, 151 East 86th Street | 15 East 125th Street, 362 East 149th Street
Varčevalne in vojnovarčevalne znamke na prodaj v vseh naših uradih.

POZNANA TAJNA VREDNOST.

Narava jo oskrbuje. — Vi jo pa morate dobiti.

Da se omogoči organizmu, da izvrže strup, ki se je nabral v notranjosti, ki ako ostane notri, povzroča bolezni in bolečine, mora biti čista kri. Zdravje in moč se mora ohraniti samo tedaj, ako se čisti kri vseh nečistosti in strupa. To se mora napraviti samo z uporabo naravne krvne tonike, ki pomaga naravi čistiti kri. Prepričali se bodete, da je prvotni Bolgarski čaj, von Schlickov Bolgarski Krvni čaj, ki je sestavljen iz samih naravnih zelišč, lubja, listja, rož, korenin, jagod in semen, najboljše zdravilo. Očisti kri s tem, da regulira jetra in ledice in daje novo prebavno moč želodcu. Kot sredstvo proti zaprtju, sabostim, sladkorni bolezni, bolečinam v želodcu, jetrah in obistih nima para. Ako se vzame čaj zvečer, ko je še vroč, tako odpravi prehlad ter odstrani nevarnost pljučnice in influence.

BOLGARSKI KRVNI ČAJ se dobi v zavoju, ki zadostuje za celo družino celih pet mesecev. Po pošti velja $1.25; 5 zavitkov po pošti $5.00; 7 zavitkov po pošti $6.25. Pošilja se po poštnem povzetju in zavarovano po sprejemu zneska, ali pa vam pošljemo po C. O. D. Naslov: H. H. von Schlick, President Marvel Products Co., Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Dopis

Kansas City, Mo.

Danes se oglasim javnosti s par vrsticami v obliki dopisa, ker vem, da ga še ni bilo nikdar poprej. Vzrok temu je bil, ker ni bilo tukaj Slovencev. Pred dobrim mesecem se nas je preselilo sem pet družin iz Rockdale, Ill., in smo popolnoma zadovoljni.

Kar se tiče dežele, Missouri ni preveč krasna dežela, ali baš tukaj je precej prijazen kraj. Delamo vsak dan; zaslužek ni ravno slab, samo draginja je neznosna, kakor povsod drugod.

Pred kratkim sem čital v Glasu Naroda dopis slovenskega vojaka Andreja Petkovšeka. Pisal sem mu torej, ako je dotični Petkovšek, ki sva skupaj delala v Peoria, Ill. Lahko si mislite, kako sem bil iznenaden 1. septembra, ko se mi je odzval, in sicer kar z obiskom ter je imel s seboj prijatelja, rodom Slovaka. Tako smo preživeli par dni veselo v spominu na minule čase. Seveda, pri taki stvari ne sme manjkati pristne kapljice.

Na tem mestu se še enkrat zahvalim vojaku Petkovšeku za poset; veseli me, da se spominja prijatelja in da je svoj dvadnevni dopust potrošil s tem, da me je obiskal, in sicer tako daleč, 131 milj od tukaj. Sedaj se pripravlja za odhod na fronto. Bog s Teboj in da se zopet povrneš v našo sredino zdrav in navdušen, kakor si sedaj.

H koncu mojega dopisa pozdravim prijatelje in čitatelje "Glasa Naroda", kakor tudi Vas, gospod urednik, ter Vam želim obilo uspeha na Vašem polju. Ob priliki se zopet oglasim.

Joseph Kuhar.

7006 E. 17. St., Kansas City, Mo.

Španska influenca.

Washington, D. C., 11. sept. — Španska influenca, ona čudna bolezen, ki je pred kratkim divjala v nemški armadi ter se pozneje razširila v Francijo in Anglijo ter povzročila s tem veliko nepriliko za civilno prebivalstvo, je bila zanešena v nekatera ameriška mesta ob atlantiški obali. Tako izjavljajo tukajšnji zdravstveni uradniki, vendar pa čakajo nadaljnih preiskav ter razvojev, predno si ustvarijo definitivno mnenje.

Po mnenju uradnikov so prinesli to bolezen v deželo ljudje, ki so se vrnili s transporti. Ni ga sredstva, s katerim bi bilo mogoče boriti se proti tej bolezni, razven popolne kvarantine, kar pa je v sedanjem vojnem času nemogoče, ker bi zahtevalo to tako drastično prekinjenje vsakega prometa med občinami kot se ga je uveljavilo v dneh rmene mrzlice v južnih državah.

Španska influenca, dasiravno traja malo časa ter nima skoro nobenih posledic, je skrajno sitna bolezen, ker povzroča pri bolniku velike bolečine skozi par dni.

Golobi v vojni.

London, Anglija, 11. sept. — O golobih se pripovedujejo čudovite zgodbe, kako veliko ulogo igrajo pri reševanju človeških življenj. Pred kratkim je bil izpuščen en golob iz enega izmed dveh angleških mornariških aeroplanov v Severnem morju.

Leteč skozi zračne boje, je bil golob ranjen na nogi, pa je navzlic temu dospel do svojega cilja s krvjo oblitim perjem. Poročilo, ki ga je prinesel, se je glasilo: "napaden".

Kakor pravi poznejše poročilo avijatika, sta se bojevala dva angleška aeroplana proti šestim nemškim. Nemci pa so odnehali prej, predno je prišla prilika za enak boj. Golob, ki je zdaj okreval, je ljubljenec letalne postaje in je bil poslan "v pokoj".

Nek drugi golob, ki je plačal službo s svojim življenjem, je rešil šest angleških letalcev, ki so se potaljali v Severnem morju. Ko je golob oddal poročilo, v katerem se je nahajala prošnja za pomoč, je od prevelikega napora poginil. Ponesrečene letalce bi doletela slična usoda, kajti imeli niso že nobene hrane, ne vode.

DELO! DELO!! DELO!!

Charcoal Iron Co. of America v Newberry, Mich., potrebuje delavce v gozdu za delati drva. Plača od klaftre $2.65. Gozd je lep še ni bil sekan; kampe nove, vse dobro urejeno, blizo za hodit delat. Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na: Charly Laurič ali Math. Kerne, McMillan, Mich., ali na John Knaus, Newberry, Mich.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. J. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave 'M', So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:
RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave, N. E. Cleveland, O.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Sta. box 63, Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407-8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino Glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300.000 (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, poškodnin in smrtnin je že izplačala do $1,500.000 (en miljon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest da dobi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Slovenski piknik.

Ker je 4. avgusta deževalo, je moralo slovensko povsko društvo "Danica" preložiti svoj letni piknik, ki se bo vršil v nedeljo 15. septembra v znanem Emerald parku, Myrtle in Martin Aves., Glendale. L. I. Začetek ob dveh popoldne. Kegljanje za cash-dobitke. Vstopnina 25c. Na mnogobrojno vdeležbo so vabljena vsa bratska društva, kakor tudi posamezniki.

Izkušenost Father Mollingera.

Znameniti pittsburški duhovnik-zdravnik je za celo stoletje presegel svojo dobo kar se tiče medicinske znanosti.

Father Mollinger, zdravnik 200.000 pacientov je za časa svojega službovanja v Pittsburghu, razkril vzrok bolezni, predno je predpisal zdravilo. Za svoje čudovite uspehe je imel 20.000 prič. Časopisi so poročali o njegovih medicinskih uspehih. Na tisoče jih uživa njegova zdravila ter pišejo o zdravju in o novodobljeni sreči. Njegovo poglavitno zdravilo je bilo FATHER MOLLINGERJEV RASTLINSKI ČAJ. On odstranjuje strupe iz telesa, je brez škode ter pomaga mladim in starim. Sestavljen je iz dragocenih zdravilnih zelišč, katerih sokovi zdravijo jetrne neprilike, zaprtje, bolezni želodca in bolezni ledic. Oni, ki imajo revmatizem in oni, ki imajo glavobol ali nečisto kri slave to zdravo, starodavno naravno zdravilo.

Zavoj, za en dolar, ki zadostuje za pet mesecev, se pošlje garantiran, čist in svež proti gotovemu denarju, znamkam ali money orderu.

Pošlji še posebej deset centov za poštnino in zavarovalnino. Če pa nočeš tako naročiti, ga lahko plačaš na pošti, ker ti ga pošljemo C. O. D.

MOLLINGER MEDICINE CO.
21 Mollinger Building
14 East Park Way (N. S.)
Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, špecijalist v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljeno kri zdravi s glasovitim 606, ki ga je iznašel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse moške bolezni zdravim po najnovejši metodi. Kakor hitro opazite, da vam pronehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodene kile ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsakdan od 9. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 9. zjutraj do 2. popoldne.

S pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko! Zdravim samo moške osebe.

Boljše zdravljenje za manj denarja.

Profesor Doktor B. F. Mullin

Slovenski zdravnik-špecijalist
411-4th Avenue, Pittsburgh, Pa.

(Nasproti glavne pošte, Četrto poslopje od Smithfield St. Pazite na napis z mojim imenom.)

Jaz sem nastarejši zdravnik-špecijalist za Slovence v Pittsburghu. Zdravim že več kot 38 let bolne moške in ženske. Ozdravil sem že na tisoče in tisoče oseb in morem tudi vas. V zdravljenju raznih bolezni imam največjo iskušnjo. Rabim samo najboljša zdravila. Imam najboljši električni stroj za preiskavanje, potom katerega se vidi celo vaše telo kot na dlani. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih zdravim. Zdravim razne bolezni uspešno in naglo. Govorim čisto slovensko. Moje cene so zmerne. Znanstvena preiskava zastonj. Pridite k meni kot k prijatelju.

Uradne ure: od 9. ure zjutraj do 6. zvečer. V nedeljo samo od 10. ure zjutraj do 2. popoldne.

Boljševiško divjanje

Finska, tik za rusko mejo, 9. septembra. — Ravnokar sem po tritedenskem zaporu pobegnil iz Rusije, kjer sem imel priliko videti in slišati stvari, o katerih sem bral v zgodovini o francoski revoluciji, in o katerih sem mislil, da se nikdar ne morejo ponoviti. Dasi ni bilo proti meni nikake obtožbe, vendar sem prišel na Finsko samo, ker sem podkupil stražo, s čemur sem kriv zločina, ki se kaznuje s smrtjo; toda bil sem obsojen in sem umiral od stradanja.

To je bilo samo izbiranje med smrtmi. Eksekucije sem se rešil samo vsled zvestobe mojega tajnika, ki je bil letski socjalist in prej šnji izgnanec v Sibiriji. Zaradi svoje zvestobe je bil vržen v ječo, kjer je stradal, dokler nisva bila obadva rešena na prizadevanje švedskega generalnega konzula Wiedestroma in ameriškega generalnega konzula Poole.

Ko sem bil v ječi, sem govoril z mnogimi možmi, ki so bili obsojeni na smrt; nekateri niso nič vedeli, zakaj. Videl sem ljudi, ki so bili vstreljeni samo zato, ker so kritizirali komisjonarje.

Čez leto sem proučaval gozde in sem živel med priprostim narodom; videl sem krivico starega režima in sem se priučil, da sem simpatiziral z boljševiki, toda v ječi se mi je simpatija izpremenila v sovraštvo in maščevalnost, ne glede na to, kako nedolžne so bile žrtve.

Začetkom julija sem dokončal svoje dela, razun v severni Rusiji. Zaradi prisotnosti zaveznikov na murmanskem obrežju sem šel v Moskvo, kjer sem dobil od najvišjih boljševiških oblasti dovoljenje, da smem proučavati gozde pri Arhangelsku in Vologdi. Vrnivši se v Vologdo, sem našel poslanike, ko so se pripravljali, da odpotujejo v Arhangelsk.

Poslanik Frances je želel, da bi ga spremljal, toda ravno sem bil bolan in moj zdravnik nikakor ni hotel dovoliti, da bi kam odšel. Ko sem čez en teden ležal v krizi, me je moj tajnik Alfred Nager obvestil, da je boljševiški komisjonar v Vologdi Kedrov odredil, da morajo zavezniški podaniki zaradi zavezniške ekspedicije odpotovati iz Vologde. Na zdravnikovo izpričevalo so mi oblasti dale posebno dovoljenje, da sem smel ostati.

Teden pozneje, ko sem nekoliko okreval, sem se osebno naznanil. Slabost se mi je še jasno videla in sem izjavil, da ne odpotujem brez dovoljenja. Ko sem našel ravnatelja gozdov pri Vologdi, me je pozval, da skončam svoje delo v okrajih na severu, kjer ni Zavezniških čet; dal mi je priporočilno pismo in me poslal h Kedrovu, ki je bil z menoj zadovoljen in mi rekel, naj se čez dva dni zopet zglasim.

Medtem pa so se pričele zavezniške operacije ob Belem morju razvijati in naslednji dan je Kedrov izdal odredbo, katero je na široko razglasil in zapovedal delavcem in kmetom, da naj ubijejo vsakega Amerikanca, Angleža in Francoza, katerega bi našli v treh severnih deželah Rusije.

Spoznal sem, da je bilo s tem moje delo končano, toda vrnil sem se, da vidim Kedrova, kakor sem obljubil. Njegov tajnik me je hladno poslal k lokalnemu komisarju Kajduku, ki je bil letski žid in ki mi je v neworškem narečju rekel, da sta bila najdena na onem škem bojišču mrtva dva ameriška mornarja, kar je dokaz, da je Amerika proti boljševikom.

Zaničljivo je vrgel od sebe moj diplomatični potni list in poslanikovo priporočilno pismo ter rekel, da dvomi nad avtentičnostjo pisem boljševiških oblasti.

Žalil je mene in mojo vlado ter me slednjič dal vreči v ječo.

V jetniškem vozu sem na železniški postaji izvedel za vzrok, zakaj je padla Kajdukova jeza na mene, nedolžno glavo. 400 konstadtskih mornarjev, ki so bili poslani proti severu, ker so se letski vojaki uprli, ker se jim je dovolilo samo četrt funta kruha na dan. Dva voditelja upornikov sta povedala Kajduku, da je najboljše zanj, ako zgrabi upornika in jih "v 30. minutah spravi pod — zemljo". Takoj sta bila vstreljena.

Prvi zatem sem bil jaz v njegovih rokah. Skoro bi bil že zaprt, ko so drugi mornarji obkolili njegov voz, vanj streljali in ga skoro zadeli. Iz ujetniškega voza sem gledal upornike in letske vojake, ki so bili naglo poklicani, da obkolijo mornarje. Letom sta poveljevala dva Nemca v civilu.

Upor je bil končan s tem, da so oblasti dale upornikom kruha, katerega so zahtevali. Vojaki so preiskavali mojo prtljago, nato pa še mene samega.

V nekem kovčegu je bilo poročilo "Worldovega" poročevalca Arno Dosch-Fleurota, ki mi je dal pismo, da ga oddam na pošti v Arhangelsku. Poročilo je razpravljalo o ljudskem mnenju Severne Rusije; iz njega je bilo jasno, da je prebivalstvo teh pokrajin proti boljševikom in naklonjeno zaveznikom.

To bi bilo dovolj, da me vstrele, kakor tudi Fleurota.

V dveh dneh sem se tega znebil, da sem posamezne liste zmečkal in pometal skozi okno. To je bilo pa zelo težavno, kajti pod oknom je vedno bila straža.

Nagel se je vrnil in šel k Kajduku, ki je rekel o meni:

— V nekaj urah bo izvedel vse, kar bo kdaj vedel.

Nagel je bil razburjen, jaz pa sem celo noč pisal, misleč, da je to moje zadnje pismo.

Nagel je vso noč stal pri vratih voza in čakal jutra, ko se je morala izvršiti moja eksekucija. — Njegov obup je bil še večji, ker so mu letski vojaki pripovedovali, da streljajo ljudi brez sodnijske obravnane ali brez zadostnega vzroka.

Ob osmih zjutraj še ni bilo nobene straže, da bi me vstrelila... Nagel mi je rekel, da je prosil celo noč za moje življenje. Ker je bil poznan revolucjonar, je navidez imel uspeh.

Ker so našli pri meni brzojavko poročevalca Ass. Press Georgea B. Renvicka, so me skupno z Naglom odpeljali v Moskvo. Med potom smo šli skozi Jaroslav ravno v času protirevolucije. Naša letska straža nam je povedala, da je Hajduk odgovoren za velikansko krvoprelitje in da je najkrvoločnejši človek v zgodovini.

Ko smo prišli v Moskvo, so nam odvzeli prtljago in nas vrgli v ječo, kjer ni bilo postelj in zrak je bil strašen.

Naš položaj je bil neznosen, ker mučila nas je nepopisljiva lakota. Dobivali smo samo po eno žlico vodene juhe. Obdolžence so neprestano vlačili pred sodišče in so se vračali obsojeni in obupani. — Nato so jih letski vojaki odpeljevali in streljali. Nek mlad letski vojak mi je rekel, da je že sit tega opravila, da pa bo vstreljen, ako se upre. Rekel je, da bi storil vse, ako bi mogel priti iz dežele.

Obsodbe so se izvrševale brez zagovarjanja in obsojenci so se vračali med one, ki so še čakali obsodbe.

Pozneje sem bil poslan v pravo zločinsko ječo. Tam sem našel štiri mornarje, katere so vjeli ob Belem morju in ki so bili zaprti pod obdolžbo špijonaže in so umirali od glada. Poskušal sem poslati ameriškemu konzulu in ministru Čičerinu pismo, toda nobeno ni bilo odposlano.

Posrečilo se mi je podkupiti enega vojaka, ki je nesel moje pismo, ki je imelo za posledico, da sta se zavzela za me Poole in Wiedestrom, nakar sem bil oproščen.

Nikdo ni bil sojen pred pravilnim sodiščem. Vsakega so pripeljali pred šest mož z izbuljenimi očmi. Stavili so nekaj vprašanj, potem pa izrekli smrtno obsodbo.

Tako postopanje je moralo imeti za posledico, da se je začel kazati proti boljševikom odpor, ki se ne bi pojavil iz nobenega drugega vzroka.

Nek boljševiški vojak je rekel, da bo ta boljševiška strahovlada uničila ves socjalizem v Rusiji in na celem svetu.

Jaz nisem tega mnenja, toda vidim, da ta terorizem goni ruski narod v obup.

Zdi se mi, kakor bi prišel nazaj iz pekla in pred seboj imem ves čas besede nekega briljantnega ruskega odvetnika, ki je rekel:

— Pripovedujte mi o Ameriki. Neprenehoma me zabavajte, da ne izgubim živcev...

Pomnožite svoje znanje v naravoslovju.

Narava nam daje mnogo rastlin, s katerimi je mogoče zdraviti razne bolezni. Jaz imam v zalogi ter razpošiljam raznovrstne suhe rastline, cvetja, jagode in korenine, take, ki izvirajo iz vseh delov sveta. Pišite po moj brezplačni cenik. **Knjiga "Mali domači zdravnik", ki stane samo 25 centov, obširno opisuje veliko število rastlin in daje nasvet, za katere bolezni in kako se naj rabijo. Ne odlašajte, naročite takoj to poučljivo knjigo.**

MATH. PEZDIR,
P. O. Box 772, City Hall Sta.,
New York, N. Y.

IZ BOJEV PRI NEUVE CHAPELLE LETA 1915.

Slika nam kaže prizor iz bojev pri Neuve Chapelle, leta 1915 ter je delo slavnega angleškega slikarja F. Matania, ki slika za list "Sphere" v Londonu. Slika je bila pred kratkim razstavljena na kraljevski akademiji v Londonu.

Iz naše krvave zgodovine

GOVOR LJUBLJANSKEGA ŽUPANA IVANA HRIBARJA, KI GA JE IMEL V DUNAJSKI POSLANSKI ZBORNICI 16. MARCA LETA 1909.

(Nadaljevanje.)

O vsem tem, kar je povedal vojni minister, je ravno nasprotje resnično.

Dejstvo je, da se neoboroženo občinstvo, ki se sploh ni moglo braniti, ni čisto nič ustavljalo, da se je umaknilo že pri bližanju bajonetov in deloma naravnost pobegnilo. (Poslanec Marckhl: Ali je bil višji oficir takrat navzočen? Poslušajte dokaze, iz katerih sklepa. (Poslanec Marckhl: To so vaše enostranske informacije!) Poslušajte dokaze!

Neovržno in jasno je to dokazano z dejstvom, da so kroglje zadele ubite ranjence v hrbet. (Čujte! Čujte! — Medklici.), ker so se ravno umikali ali so bežali, ko se je nanje streljalo. Kot opravičilo je vojni minister tudi navedel, da je bil na poziv 'streljati" sprožen en posamičen strel in da se je na to dalje streljalo.

V tem opravičevanju in v načinu, kako se je izvedlo streljanje, tiči nehote težka obtožba vojakov, ki so streljali, oficirja, ki je zapovedoval in zapovednika vojaštva ki ima skrbeti za disciplino, vzgojo in izvežbanje vojaštva.

Vežbalni reglement za pešake obsega natančne predpise za to kdaj in kako se sme streljati in ukazano je, izvrševanje teh predpisov z največjo skrbnostjo, natančnostjo in vztrajnostjo poučevati in vojaštvo izvežbati, ker je streljanje v vojni najvažnejše in najodločilnejše delo vojaka in se pred sovražnikom izkaže vojaštvo kot neporabno, če v tem ni temeljito disciplinirano in izvežbano.

Po besedilu reglementa je avizo 'streljati' za vojaka samo opozorilo, naj se pripravi na streljanje, nikakor pa še ne sme streljati, marveč ima komandant najprej z jasnimi besedami določiti cilj, kamor bo streljati, tudi razdaljo, po kateri je postaviti ravnila in končno tudi način streljanja, ali v salvah ali posamezno. Salva se odda na zato določeno povelje. Posamezno se začne streljati na zapoved "Einzelfeuer."

Dokler ni dano to povelje, ne sme posamični vojak streljati.

Izjeme veljajo samo za izolirane vojake v gotovih slučajih v varnostni službi, na straži itd. Oficirji in vojaki se v Ljubljani pri streljanju bežečih ljudi, ki se niso mogli braniti, niso brigali za vežbalni reglement in njegove predpise. Oficir ni dal predpisanih povelj po avizu 'streljati", moštvo je na da je bilo dano povelje "Einzelfeuer" svojevoljno začelo in nadaljevalo s streljanjem.

Za to preziranje predpisov od strani oficirja in moštva si je mogoče misliti samo dva vzroka: Ali so oficir in vojaki poznali predpise in jih niso hoteli izpolniti; v tem slučaju so brez discipline; ali pa oficir in vojaki sploh niso poznali predpisov ali samo površno, potem so slabo vzgojeni, neizučeni in neizvežbani.

V enem, kakor v drugem slučaju zadene glavna krivda oficirja in zapovednika polka, zakaj oficir mora na vsak način poznati reglement in se po njem ravnati, zapovednik polka pa ima dolžnost temeljito izvežbati oficirje in moštvo.

Kar se tiče opravičenja, da je na avizo "streljati" takoj počil posamični strel kateremu so sledili drugi mični streli, tudi to ni nikako opravičenje, nego indirektna obtožba in pripoznanje nezadostne discipline.

Zgodi se dostikrat, da poči posamezen strel po avizu 'streljati' če ima vojak puško pripravljeno za streljanje, ali pri streljanju v salvah, še predno je dano povelje "ogenj". To se more nervoznemu človeku primeriti, zgodi se pa tudi lahko brez njegove krivde.

Pri količaj disciplinirani in izvežbani četi tak prezgodnji strel nič ne pomeni; ostali vojaki počakajo mirno na nadalnja povelja

Če pa na posamičen strel pride streljanje v salvah brez komanda v posamezno streljanje ali če se pri "Einzelfeuer" ne da bi bil dan cilj tja v en dan streljalo, po tem je to dokaz, da dotično vojaštvo ni disciplinirano in izvežbano. (Poslanec Mackhl: Utrujeno! Utrujeno! Utrujenost se pač ne more navajati. To bi bilo lepo, tako počeje opravičevati z utrujenostjo!

Tako vojaštvo je za bolje izvežbanega nasprotnika žrtev, ki si ne more pomoči, je neporabno pred sovražnikom, poveljnik ga nima v oblasti in ne more streljanja smotreno voditi.

Če tudi nečem dvomiti, da je na avizo 'streljati' bil takoj sprožen posamičen strel, kateremu so sledili še drugi streli, to vendar ne opravičuje zapovedujočega oficirja, kajti na posamični strel bi bil moral takoj zapovedati "streljanje vstaviti" saj še ni bil označil cilja in bi bil moral vedeti, da mora to storiti, ker tako ukazuje reglement.

Ako bi se bil oficir držal reglementa, in če bi bil pogledal na cilj, kamor je hotel streljati, bi bil tudi videl, da je imel pred sabo samo umikajoče se in brežeče ljudstvo in opustil bi bil streljanje zakaj moral bi biti barbar brez vesti in človeškega čuta, če bi bil mogel umikajoče in bežeče ljudi označiti kot cilj.

Stara izkušnja je, da surovi neizobraženi človek prekaša v krvoločnosti še roparsko zverino, ne kot posamičnik, pač pa v družbi enakih ljudi. Samo tako si je tolmačiti, da je že avizo "streljati" razvnelo to krvoločnost in neusmiljenost, ki je vojake napotila, da so postreljali bežeče ljudi, ki se niso mogli braniti. (Poslanec Marckhl: In ti Belgijci so tako dobri dečki! Drugače bi se bilo Ljubljančanom še slabše godilo!) Pozneje bodete slišali, kako dobri dečki so to. Poslušajte sodbo vojaškega strokovnjaka in nikar ne govorite vmes (Posl. Marckhl: Zmašilo je to.) To je zmašilo? Iz vsake besede izhaja jasno, daj e pisatelj strokovnjak prve vrste! — (Poslanec Marckhl: Od vas je slabo informiran.) Seveda!

Pozornost vzbuja popolno preziranje predpisov od strani oficirja in vojaštva. Neposredno zadeva glavna krivda oficirja, posredna a morda še težja polkovnega zapovednika, ki je discipliniranje in izvežbanje vojaštva za streljanje pustil tako zanemariti, da je to kar se je zgodilo, bilo sploh mogoče. (Posl. Marckhl: Vas zadene glavna krivda, ker ste pustili tako daleč priti. Vi ste krivi.) Ne govorite vmes. Sicer pa je najbolje ne odgovarjati na vaše opomnje ker ne spadajo k stvari. (Posl Marckhl: Gotovo!) Gotovo! Torej priznavate, da ne spadajo k stvari. (Veselost. Posl. Marckhl Gotovo spadajo k stvari. Dokazal Vam bom to.)

(Pride še.)

Žetev na bojišču.

Pariz, Francija, 11. sept. — Kakor je Clemenceau naznanil v poslanski zbornici, je žetev, ki se je 3. septembra pričela v nanovo zavzetem in zapuščenem ozemlju ob Aisni, skoro končana. Dve armadi sta poželi 35 tisoč akrov; na polju, ki meri 6000 akrov, pa pridelki še stoje. Za to je bilo treba več kot 8000 delavcev in 11 tisoč konj ter 314 koscev in vezalcev.

Pri spahnerju in zdrobljenju

vdrgnite takoj s Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

V rabi že 50 let pri slovenskih družinah in prij. jubljen kot domače sredstvo.

Jedino pravi s varstveno znamko sidra

35c. a 65c. v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street. New York, N. Y.

Ali ste bolni?

Ako imate kako bolezen, ne glede na to, kako dolgo in ne ozirajo se na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, pridite k meni. Vrnil vam bo vaše zdravje.

Oddaljenost ali pa pomanjkanje denarja naj vas ne zadržuje. Vse zdravim enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši špecijalist za moške in sem nastanjen že mnogo let. Imam najbolje opremljen urad, tudi stroj za X-žarke, s katerimi morem videti skozi vas, kakor skozi steklo. Imam svojo lastno lekarno, v kateri se nahajajo vse vrste domačih in importiranih zdravil. Ne bodite boječi in pridite k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas bo prepričal, kaj morem za vas storiti.

Imam Erlichov sloviti 606 za krvne bolezni in ozdravim bolezni v nekaj dneh. Ozdravil sem tisoče slučajev oslabelosti, kožne bolezni, revmatizma, želodčne in jetrne bolezni, srbenje, mozole in vse kronične bolezni.

Zmerne cene.

Prof. Dr. H. G. BAER,

611 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.

nasproti pošta.

VAŽNO.—Odreži to in prinesi s seboj.

Spor med Turčijo in Bolgarsko

Turčija je poslala čete na bolgarsko mejo. — Najbrže bo prišlo do spopada zaradi meje.

Washington, D. C., 10. sept. — Danes so prišla iz Turške poročila iz vira, ki je ponavadi zanesljiv da je Turška poslala na bolgarsko mejo mnogo vojaštva, ker je nastal med tema zaveznicama spor zaradi meje.

Mogoče je, da pride do vojne med Bolgarsko in Turčijo, kar povzroča v Berlinu velike skrbi.

V bolgarski armadi je revolucijonarni duh zrel, ravno tako tudi med prebivalstvom. Bolgari hočejo več zemlje in si jo hočejo odvzeti od Srbije in celo nekoliko od Avstrije. Dobili so že pas severne Turčije, vključno polovico Drinopolja.

Drugi vzrok spora je ta, ker je bila v rumunskem miru, katerega je narekovala Nemčija, Dobrudža priklopljena Bolgarski, vsled česar je Turčija zahtevala, da se ji vrne njeno ozemlje, katero je bila dala Bolgarski kot plačilo, da je šla v vojno na strani centralnih držav.

Kandidat brez govora.

London, Anglija, 11. sept. — Ko se je izdelovalec avtomobilov Henry Ford mudil pred kratkim v Washingtonu, je prišel k njemu nek časnikarski poročevalec terga vprašal, v kako kampanjo bo prišel kot kandidat za senatorja.

"Nobene kampanje", je odvrnil Ford. "Ako me hoče narod imeti v senatu, bo to za-me absolutna in nevplivana zahteva. Kakor sem že prej rekel, ne bom potrošil niti centa za svojo izvolitev. Tudi ne bom govoril. Nisem videl nobenega profesjonalnega politika niti iz Michigana, niti iz Washingtona. In ako delajo za mene kako kampanjo in trosijo denar, se jim ni treba obračati na mene, — kakor sem rekel sem rekel poprej — za povračilo. In kakor veste, v tem stiskač, kadar se gre za to, da se trosi denar".

Senator za Michigan nočem biti toliko časa, dokler me ne želi narod tako zelo, da od mene absolutno zahteva in pokaže to zahtevo navzlic temu, da ne delam nikake kampanje. Imam drugo delo pred seboj, ki mi bo vzelo 20 let, ako bom živel tako dolgo, da ga dovršim."

Na vprašanje, ako misli, da bo izvoljen, je odvrnil:

"To prepustim volilcem Michigana. V resnici na to niti ne mislim".

O svoji platformi pravi tako:

"V senatu bom delal to, kar bom mislil, da je najboljše za ljudi, ki se preživljajo s poštenim delom in ne zasužnjujejo — kakor tam na Wall St. — drugih, da morejo sami živeti brez dela. Moj splošni namen bo pomagati delavskemu narodu, da bo imel manj napora, več plače in boljše življenje. Ne spuščam se v podrobnosti, kako bi se vse to izvedlo, toda storil bom vse v tem smislu.

Eno pa povem definitivno, da ne bo, ako bom prišel v senat, skrivnega delovanja, vsaj kolikor se mene tiče in kolikor morem jaz iznajti. Narodu bom povedal naravnost, kaj se dela. Sem proti tajni diplomaciji in tajni postavodaji. Glasoval pa bom za odredbe, katere večina odobruje in ko se bom prej ž njimi posvetoval. Toda ne bom glasoval za predloge, katere je orisal samo en mož ali pa samo majhna skupina, pa so bile vročene ostalim, da pritisnejo nanj pečat. No, sir."

KOLEDARJI!

Veliki stenski koledarji so tu. Malo je prezgodaj, ali vendar bolje, kakor pa ako bi bili prepozno, kar sem jih imel že zadnjih par let. To leto sem naročil 10,000 koledarjev, katere že imam pri roki ter jih lahko takoj pošljem na ogled vsakemu, kateri ga bo naročil. Koledarji so veliki 20×27½ palcev in so 12 strani ter imajo velike razločne številke; nedelje in prazniki so rdeče barve. Slika predstavlja "OD ZIBELI DO GROBA", izdelana je v ta namen, da kaže poslujočo trgovino v vseh strokah in poslovanjih; izdelana je od umetnika in stane par sto dolarjev. Koledarji so potrebni za vsako hišo. Razume se, da jih dobe domači odjemalci zastonj, drugi pa zunaj Clevelanda morajo poslati za vsakega 23c v znamkah, ker koledar stane 17c in poštnina 6c, skupaj 23c. To je najnižja cena z vsemi stroški, ker sem jih naročil 10 tisoč, drugače je vsaki vreden 50c. Lahko pišete po 2, 3 ali vec, ne odlašajte predolgo, ker veste, da pozimi bo slabše s pošiljatvijo. Vsako naročilo bom odposlal v 3 dneh in bom vodil natančno datirano knjigo. Kdor ne bi prejel pravočasno po naročilu, naj se kmalu oglasi z dopisnico. Za dvorane, kjer zborujejo slovenska društva, jih dajem brezplačno vendar pa prosim 6c za pošiljatev; istotako dobe tudi oni moji odjemalci, kateri so se preselili iz Clevelanda, pošljejo naj le za poštnino. Vsikdar prosim za natančen naslov. Kadar dobite koledarje, pokažite in priporočite jih tudi drugim in takoj pišite po druge na

ANTON GRDINA,
6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
(3x 29-8, 5&12-9)

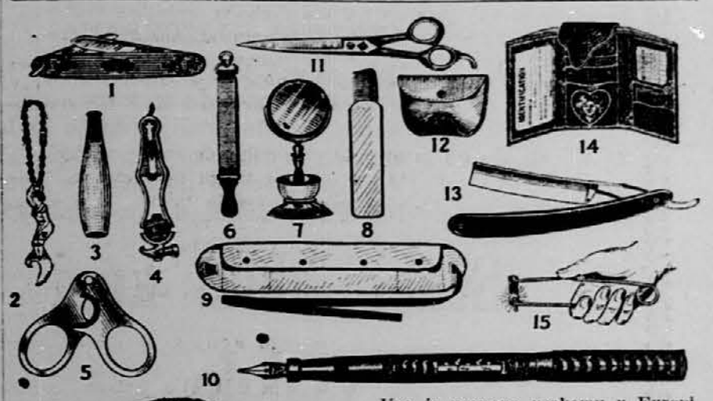

Ura je poznana vsakemu v Evropi. Zahteve po tej uri so bile tako velike, da smo storili vse, da smo jih kaj dobili. Slednjič smo jih nekaj dobili.

Ta sistem Roscopfove patentirane ure je čudovita ura. Vsakdo, ki jo je videl v Evropi, pozna njeno vrednost.

Menda ni nobene ure, ki bi tako zadovoljila ljudi kakor sistem Roscopfovega patenta in gotovo zelo dobro drži čas. Ne pride tako naglo iz reda; traja celo življenje; je lep spomin, kolikor časa traja. Tudi ako plačate $25.00, ne morete dobiti boljše ure.

Želimo, da bi vsakdo imel eno in da se spoznate z dobrim blagom, katerega morete dobiti po pošti iz naše zaloge. Zato pa prodamo tako uro za samo **$6.95**. To je posebna cena. Vredna je $25.00.

In še več: priložimo za nekaj časa brezplačno 15 predmetov, ki so zgoraj narisani. Ti predmeti so: 1. Pozlačen žepni nož: 2. verižica za ključe in bottle opener: 3. dozo za cigarete: 4. kombinacija can opener, brusilo za nož in kladivo: 5. nož za cigare: 6. brusilni jermen: 7. brivsko orodje: 8. glavnik: 9. pas za denar: 10. fountain pen: 11. brivske škarje: 12. tobačnik: 13. izvrstna britev: 14. usnjata denarnica: 15. zažigalec za cigare in gorljivi plin.

Teh 15 predmetov pošljemo z vsako kupljeno uro zastonj samo nekaj časa. Samo eno naročilo za vsako osebo.

Vsak predmet jamčimo kot uro samo. Pošljite nam samo 30 centov za pošiljalne stroške. Znesek 6.95 plačate po prejemu C. O. D. Poskušajte uro in poslane predmete en teden. Pokažite jih svojim prijateljem. Ako blaga ne marate, vrnemo denar. Prepričani pa smo, da bo vsak zadovoljen z uro in darili.

Naročite sistem Roscopfovega patenta in dobili bodete takoj zastonj 15 predmetov. Ponudba za proste predmete bo vsak čas preklicana in morebiti bodete prepozni, ako takoj ne naročite.

UNION MAIL ORDER CO., Dep. 226, 1716 W. Superior St., Chicago, Ill.

SLOV. DELAVSKA PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908. — Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 118, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 29 Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1128 Fabyan St., City View, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 187th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 N. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, osiroma njih uradniki, so uljudno prošeni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštnih, Expresnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blaž Novak, Tittle Trust & Guarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Magdalenina kita

Francoski spisal JEAN RAMEAU.

21 (Nadaljevanje.)

Laroque je stopil iz koče ter hotel zapreti za seboj vrata.

— Čakaj, — jaz grem s teboj — je rekel Emile. — Šel je za njim, ne da bi rekel kako besedo. — V prsih ga je tiščalo in v pljučih mu je piskalo, ko je sopel.

— Kako čudno si danes? — je rekel Laroque skoraj boječe. — Ali boš šel še dolgo časa za menoj?

Emile mu ni odgovoril in se mu je še bolj približal. — Dospela sta na vijugasto pot.

— Ti greš torej z menoj?

— Da.

— V Aigues Vives?

— Ne.

— Kaj zlodja pa iščeš tukaj okoli?

— To — je odvrnil Emile z zamolklim glasom, planil na tihotapca, zgrabil ga je z levico, z desnico mu je pa zarinil nož do ročaja v goltanec.

— Tukaj imaš, psoglavec! — je hropel. — Boš že vsaj prej umrl kakor jaz.

Zatem mu je potegnil nož iz strašne rane, začel mu je rezati obraz, prebodel mu je lica ter mu izdrl oči, in pri tem je neprestano mrmral:

— Na, tukaj imaš, psoglavec!

Laroque se je branil.

Hotel je zakričati, toda na mestu glasu se mu je vdrla kri iz ust. Padel je kraj ceste. Iz prsi mu je prihajalo zamolklo grgranje. Telo se je še parkrat streslo, potem pa ni Emile ničesar več videl in ničesar slišal.

Ves zadovoljen se je vrnil domov ter veselo pogledoval proti zvezdam. Ko je stal pred svetilko, je opazil, da je njegova suknja krvava. Spomnil se je, da je napravil nekaj, čemur pravi policija zločin.

Preoblekel se je in vzel rovnico. Šel je v goščavo, kjer je pod debelo skalo zakopal nož in krvavo obleko.

Ko je dokončal svoje delo, se mu je zdelo, da je v grmovju nekaj zašumelo. Ali ga je morda kdo opazoval?

Toda on se ni več brigal. Vrnil se je domov, zaprl vrata, legel na posteljo ter mirno zaspal do jutra.

Drugo poglavje.

Medtem sta bila pa Silvere in Jakobina neizmerno srečna.

Bilo je šestega junija ob pol ene opoldne ko je privedel abbe Bordes svojega mladega prijatelja v samostan ter ga peljal v sprejemnico.

Ko ga je opazila Jakobina je prebledela v veselem presenečenju. —

— Tukaj sem ti pripeljal zaročenca — je rekel stric.

Ljubimca sta se le gledala in nista mogla izpregovoriti nobene besede.

— Poljubita se vendar, če že ne moreta govoriti — je svetoval pametni abbe.

Stala sta še vedno kot okamenela, dočim sta se njune roke nehote našle.

— Ali je res? — je vprašala slednjič deklica. — Vi moj zaročenc, Silvere? — In ti mi to poveš, stric? — O, bojim se, da je vse skupaj le san!

— To niso sanje, Jakobina, to je resnica, sedaj se smeva ljubiti. —

Po teh besedah ji je poljubil roko.

— No, zabava se je že začela. — Le nadaljujta, le nadaljujta! Jaz imam še pri prednici malo opravka.

Veseli stric je pustil ljubimca sama v obednici.

Silvere je začel pripovedovati Jakobini vse, kar se je zgodilo: kako je odvedel slap v staro strugo, kako je bil abbe jezen in kako se je slednjič potolažil.

— Kako lepo je, da se zopet vidiva po tako dolgi ločitvi. — Štirintrideset dni je bilo — je zavzdihnil.

— In ravno toliko noči! — je pripomnila ona. — Povesila sta glavi kot da bi hotela dobiti nadomestilo za dolge ure osamljenosti.

Tedaj je pa prišel zopet abbe.

— No, zdaj pa le vstani in se odpravi — je rekel svoji nečakinji.

— Ali imam danes prosto?

— Seveda imaš.

— Do večera?

(Dalje prihodnjič.)

Finska kraljica.

London, Anglija, 11. sept. — Neko poročilo na Exchange Telegraph iz Kodanja pravi, da je heški princ Friderik Karol, ki je poročen z najmlajšo sestro nemškega cesarja, izjavil, da je pripravljen sprejeti finsko krono.

Princ je sedaj na obisku na Finskem, kjer ga spremlja močna straža, ter se posvetuje s političnimi voditelji raznih strank. Finski deželni zbor se bo sešel 26. septembra ter bo izvolil svojega kralja.

PROŠNJA K FARMERJEM.

Spodaj podpisani prosim vse slovenske farmerje okoli Eveletha, Gilberta in Virginije, Minn. Meni se je zgubila krava 22. avgusta. Pozna se jo lahko, je rdeče in belo pisana, brez rog, srednje velikosti, stara okoli pet let. Kdor bi kaj slišal o njej ali jo sam kje videl, prosim, da mi naznani, radevolje mu povrnem stroške. Moj naslov: Anton Rahne, Box 173, Eveleth, Minn.

Iščem v italjanskem, francoskem ali ruskem ujetništvu svoja dva sina FRANCETA in JANEZA ŠUSTER, doma iz Komenda pri Kamniku. Živela sta v Spodnji Šiški pri Ljubljani. Prosim rojake v raznih ujetništvih, če kdo kaj ve, da mi javi, ker bi rjima rad kaj pomagal. Za uslugo se že vnaprej zahvaljujem in tudi primerno nagrado mu bom dal. — Frank Šuster (krojač), 5351 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio, U. S. America. (12-25—9)

NAZNANILO.

Rojakom po državi Pennsylvania naznanjamo, da jih bo obiskal

Mr. JANKO PLEŠKO

ter pobiral naročnino, zato ga rojakom toplo priporočimo. Po prvem oktobru ne bo nihče prejemal lista, ako ni naročnino vnaprej plačal. To zahteva od nas novi zakon.

Upravništvo Glasa Naroda.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Iščem FRANKA ROSTOHAR, doma s Hrvatskega, ki se je nahajal do konca januarja letos v Denverju, Colo. Prosim cenjene čitatelje "Glasa Naroda", če kdo ve, kje se nahaja, da mi javi njegov naslov, ali naj se pa sam oglasi, ker poročati mu imam nekaj važnega iz starega kraja. — John Cesarec, Box 71, Muskegon Heights, Mich.

Želim zvedeti za brata moje pokojne žene ANDREJA PRUDIČ, doma iz Rakeka na Notranjskem. Pred več časom je bival v Seattle, Wash. Poročati mu imam zelo važne stvari o njegovi umrli sestri. Cenjene rojake prosim, ako kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, še ljubše mi pa bo, ako se sam javi svojemu svaku: Tony Drenik, 735 Penn Ave., Johnstown, Pa. (13-16—9)

Rad bi zvedel za svojega prijatelja ANTONA ŠTEFANČIČ, po domače Škrljev iz Jablanice na Notranjskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali naj se mi pa sam oglasi. — Anton Harvatin, P. O. Point Marion, Fayette Co., Pa. (13-14—9)

Kje je MATIJA SMOLC? Doma je iz Dragatuša št. 5 pri Črnomlju na Dolenjskem. V novembru 1917 se je nahajal v Leadville, Colo., potem je pa odšel v premogorove v državi Colorado. Za njegov sedanji naslov bi rad izvedel Joe Musich, A. V. S. Co., Leadville, Colo. Cenjeni rojaki v Colorado so vljudno prošeni, da mi sporoče njegov sedanji naslov, ako pa slučajno sam ta oglas čita, naj se zglasi na gori navedeni naslov. Joe Musich.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja MAT. TUREK, po domače Lavrič iz Lazne, fara Hinje pri Žužemberku na Dolenjskem. Kdor izmed rojakov ve za njegov naslov, naj mi javi, ali naj se pa sam oglasi, ker sporočati mu imam nekaj važnega. — Joe Meglen, Box 132, Leadville, Colo. (13-16—9)

Kje je MARIJA RACE? Doma je iz Rodika na Primorskem. Pred 4. leti se je nahajala v Clevelandu, sedaj se baje nahaja nekje v Chicagi, Ill. Ker pa mi ni znan njen naslov, prosim cenj. rojake, da ga mi naznanijo, ali pa naj se sama oglasi. — Mary Metlika Žvanučič (iz Rodika), 1407 E. 41. St., Cleveland, Ohio. (12-14—9)

Dr. LORENZ

644 Penn avenue Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledicah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, slato žilo, navduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldan. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po pošti ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko že iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.

Varčevanje -- poglavitna naloga...

Voditelji naše velike republike in njim na čelu predsednik Wilson, so prišli do prepričanja, da zamore edino varčevanje v vseh stvareh, varčevanje do skrajnosti, privesti to deželo h končni zmagi.

In če bo zmagala Amerika, bo zmagal ves pošteni svet nad krivico, nepoštenostjo in barbarstvom.

Vlada Združenih držav zahteva od nas, ki smo ostali tukaj, najmanj, kar more zahtevati.

Od nas zahteva, da moramo varčevati, in da imamo od tega varčevanja v prvi vrsti mi sami dobiček in šele v drugi vrsti vlada. S svojimi prihranki pomagamo vladi. Naši prihranki nam bodo dobrodošli v težjih časih kot so sedaj.

EVROPA JE IZČRPANA.

Dala je vse, kar je imela. Dala je vse, kar je morala dati.

Nam ni rečeno, da moramo, pač pa le, KAR MOREMO, čeravno v najvišji meri.

Nemci morda mislijo, da je ta kampanja za vojno-varčevalne znamke nekaj neumnega. Naj mislijo, to je njihova stvar. — V najkrajšem času bodo izprevideli, da bo ta armada ravno tako pripomogla h končni zmagi kot armada na bojiščih v Franciji.

Vaša patriotična dolžnost je v razmerju z denarjem, katerega zaslužite. Čimveč zaslužite, temveč morete in temveč morate vložiti v vojno-varčevalne znamke.

NE POZABITE, da je vojakovo življenje odvisno od podpore ki mu jo dajejo ljudje doma. POMAGAJTE! Štedite in kupujte vojno-varčevalne znamke!

Sedaj lahko kupi vsakdo W. S. S. za nizko ceno: **$4.20**

BUY W. S. S.

Leta 1923 bo vsaka posamezna W. S. S. vredna: **$5.00**

Ni dovolj razlagati, kaj so storili Nemci. To Nemcev čisto nič ne boli. — Oni se čisto nič ne brigajo, kaj vi mislite o njih.

Pomagajte svoji vladi, da jih bo premagala. To je edina stvar, katero morajo Nemci vpoštevati. Če štedite in kupujete vojno-varčevalne znamke, zadenete Nemca na ono mesto, kjer je najbolj občutljiv.

MI SE NE BORIMO ZATO, DA BI IZGUBILI TO VOJNO. Toda ali ste še pomislili, kaj bi se zgodilo, ČE BI JO IZGUBILI?

Hitrost zmage je odvisna od tega, kako znaš varčevati in kako znam varčevati jaz ter podpirati vlado v finančnem oziru.

Kupujte vojno-varčevalne znamke ter povspešite ZMAGO! —

Ali izpolnjujete tako vestno svojo nalogo kot jo izpolnjujejo naši fantje na fronti?

Nekdo je rekel: Če bi se naši fanti tako dolgo vstavljali iti "over the top", kot se branijo nekateri ljudje kupovati vojno-varčevalne znamke in Liberty bonde, bi prišli pred vojno sodišče in bi bili ustreljeni vsled strahopetnosti.

Pomisliti je treba, da bi tega denarja ne darovali vladi, pač pa samo posodili, ter bi ga lahko dobili nazaj, kadarkoli bi hoteli.